МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
16–17 травня 2019 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році

Полтава 2019

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році (м. Полтава, 16-17 травня 2019 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2019. – 309 с.

© Полтавська державна аграрна академія (ПДАА)

рибопродуктивності, вирощування достатньої кількості рибопосадкового матеріалу, забезпечення інтенсивного риборозведення.

Ефективність цієї діяльності надає можливість орендарям ділитися своїм досвідом господарювання, окреслюється коло проблемних питань, які потребують нагального вирішення. Таким чином в галузі рибництва виконуються основні завдання дорадчої діяльності, щодо підвищення освітнього рівня суб'єктів господарювання на селі, надання їм дорадчих послуг та впровадження у виробництво сучасних технологій[3].

Список використаних джерел

1. Водний фонд України: Штучні водойми — Довідник / [В.В. Гребінь, В.К. Хільчевський, В.А. Сташук, О.В. Чунарьов, О.Є. Ярошевич] / За ред. В.К. Хільчевського, В.В. Гребеня. - К. : «Інтер- прес ЛТД», 2014. - С.119.

2. За аквакультурою майбутнє рибної галузі України. Олександр Чистяков [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://galinfo.com.ua/news/za_akvakulturoyu_maybutnie_rybnoi_galuzi_ukrainy_250236.html

3. Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» №1807-IV від 17 червня 2004р].

4. Кальна-Дубінюк Т. П. Застосування інтерактивних консалтингових систем в дорадництві / Т. П. Кальна-Дубінюк // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2008. – Вип. 131. – С. 239-242.]

5. Чемерис В.А. Стан та перспективи розвитку аквакультури в Україні В.А. Чемерис, В.І. Душка, В.Л. Максим В.А. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Ґжицького, 2016, т 18, № 2 (69) – с 169-175

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ ПІДВИЩЕНОЇ ХАРЧОВОЇ ЦІННОСТІ

Усенко С.О.,
кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник
Мазанько М.О.,
кандидат сільськогосподарських наук

У сучасних умовах розвитку тваринництва в країнах ЄС широко розвивається напрям органічного виробництва, що забезпечує збереження довкілля, впровадження новітніх технологій виробництва для отримання продукції високої якості.

Розвиток свинарства спрямований на збільшення виробництва свинини з підвищеною харчовою цінністю на основі: удосконалення наявних генотипів, технології утримання та маркерної селекції, тощо [1, 2]. Використовують дві науково-обґрунтовані технології: виробництво свинини на промисловій основі з використанням традиційних способів утримання та годівлі свиней; виробництво свинини з підвищеною харчовою цінністю. Це зумовлено сформованим попитом споживачів на продукцію з підвищеною біологічною цінністю, не дивля-

чись на різницю в цінах на неї. Насамперед, це досягається використанням екологічно безпечних ресурсів при врахуванні фізіологічних потреб і поведінки тварин. Особливе місце відводиться раціональному поєднанню елементів нових технологій утримання тварин з максимальним використанням природних факторів середовища [2, 3].

До основних факторів формування харчової цінності належать: вік, порода, корми та умови утримання. Умови утримання мають 10% частки впливу на мінливість показників якості свинини. Мікроклімат безпосередньо впливає на організм свиней, що проявляється в обміні речовин, тепло - і газообміну, складу крові і інших показниках, а отже і формує безпосередньо здоров'я та їх продуктивність.

Проведеними дослідженнями було удосконалено технологію виробництва свинини в умовах літньо-табірного утримання [3]. Доведено, що пасовища істотно впливають на організм свиней, особливо на процеси травлення, кровообігу, дихання та руху, що суттєво покращує їх розвиток свиней [1, 3]

Запропонована удосконалена технологія літньо-табірного утримання свиней включає ряд послідовних етапів [3]. У теплу пору року свиноматок за 10-14 днів до опоросу переводять в окремі, спеціально підготовлені, будиночки, у яких в якості підстилки використовують солому злакових культур на дерев'яній підлозі. Поросних свиноматок другої половини поросності за 8-10 днів до опоросу на пасовище не виганяють. Свиноматок забезпечують кормами та чистою питною водою з урахуванням норм споживання.

Після опоросу свиноматок утримують фіксовано, а поросята-сисуни мають відокремлену територію.

Поросят, з 3-5-денного віку, привчають до споживання води (кип'ячена вода), а в годівниці розкладають підсмажений ячмінь і мінеральну підкормку для стимуляції залоз внутрішньої секреції і шлунку. З 10-12 дня після опоросу свиноматок поступово привчають до прогулянок і випасу на прилеглому природному пасовищі, збільшуючи час від 30 хв до 1,5 год між годівлею поросят. Для зменення сонячних опіків свиноматок з приплодом переміщують у затінені ділянки.

За використання даної технології, відлучення поросят проводять у двохмісячному віці. Їх об'єднують в групу по 30 голів, живою масою 16-18 кг. Утримуються вони у тих самих будиночках, де проводили опорос. З метою забезпечення нормального розвитку та фізіологічного стану поросят випасають 2-3 рази на день.

У період дорощування поросят двічі на добу підгодовують, зменшуючи до 80% від потреби за поживністю. Решту поживних речовин свині поповнюють за рахунок пасовища, мінеральну частину згодовують у вигляді мінеральної добавки в складі %: кісткове борошно – 40; крейда – 30; сіль - 30.

Для утримання молодняку в літню пору року, коли температурні показники досягають від $+28^0$C до $+32^0$C, передбачається організація оптимальної кількості води та ван для купання, що вимагає 2-х разового наповнення корит водою, або наявної відкритої водойми, де свині купаються досхочу.

Споживання молодняком зеленого корму позитивно впливає на апетит, споживання інших кормів, травлення і засвоєння поживних речовин. Склад і поживність зеленого корму залежить від багатьох чинників: від земельних угідь, на яких виробляється корм (природні та штучні пасовища, польове кормовиробництво), ботанічного складу трави пасовищ і виду польових рослин, фази розвитку рослин, в яку згодовується зелений корм. Поживність 1 кг трави таких пасовищ у середньому становить 0,24-0,26 корм, од., а перетравного протеїну міститься 24-28 г. Важливим є те, що кількістю зеленої маси протягом теплих місяців істотно змінюється. Встановлено, що максимальна кількість травостою виявлено у серпні, а мінімальна – жовтні.

Дослідний молодняк в віці 90 днів, отриманий в умовах наближених до природних, ставиться на відгодівлю в підготовленому приміщенні з солом'яних панелей для їх утримання при зниженні температури навколишнього середовища. Для підстилки використовують солому в розрахунку 1,5 кг на кожну голову для формування глибокої незмінної підстилки на якій тварини відпочивають, а в холодну пору року отримують додаткове тепло від мікробіологічних процесів.

При зниженні температури навколишнього середовища до -5^0С в середині приміщення, на рівні 1,5 м від підлоги, температура складає $+10^0$С, в товщі солом'яної підстилки – на рівні + 16 - + 18^0С. Отже утримання в холодну пору року свиней у солом'яних приміщеннях можливе, бо температура в районі лігва забезпечує тваринам комфортність, тому свині не знижують свою продуктивність, а отже і рентабельність виробництва.

Перевага приміщень з солом'яних панелей полягає в наступному: дешевий та доступний матеріал; простота і надійність при спорудженні; холодне утримання на глибокій довгонезміннюваній підстилці; умови наближені до природних; природна вентиляція; відсутність металевих конструкцій.

При організації літньо-табірного утримання тварини в повній мірі забезпечуються кормами, питною водою і постійним доступом до пасовища та природного водоймища з метою наближення умов до природних, щоб свиноматки змогли реалізовувати свої поведінкові особливості і уникати стресу.

Аналіз показників відтворювальної якості показав, що літньо-табірне утримання свиноматок не позначилось негативно на їх відтворювальних якостях: багатоплідність - 10,7 гол, великоплідність – 1,3 кг, кількість поросят та маса гнізда при відлученні в 60 днів відповідно – 10 гол та 189 кг. Таким чином, отримання опоросів в умовах літньо-табірного пасовищного утримання позитивно впливає на багатоплідність, молочність та кількість поросят при відлученні.

Використання вільно-вигульної системи вирощування молодняку свиней із споживанням зелених кормів сприяє підвищенню відгодівельних якостей – скорочення віку досягнення живої маси 100 кг на 15 діб і витрат корму на 1 кг приросту на 21,5%.

Легкозбірні приміщення істотно підвищують терміни використання вільно-вигульної системи утримання свиней та істотно знижують техногенний тиск на агроекосистеми, будучи альтернативою потоково-цеховій технології виробництва свинини.

Вирощування свиней з використанням літньо-табірної системи позитивно впливає на м'ясо-сальні якості відгодівельних тварин в порівнянні з традиційною технологією виробництва свинини, що в даний час є основною вимогою м'ясопереробних організацій та товаровиробників. М'ясопродукти тварин вирощених за технологічних умов максимально наближених до природних, вигідно відрізняються підвищеною харчовою цінністю: покращеними смаковими показниками, консистенцією вареного м'яса, витонченістю запаху та наваристістю бульйону, а отже привабливістю для споживачів екологічно безпечної продукції.

Список використаних джерел

1. Свинарство [Текст]: монографія / Волощук В.М., Іванов В.О., Іванова Л.О. та ін. – К. : – Аграрна наука, 2014. – 592 с.

2. Теоретичне обгрунтування і створення конкурентно спроможних технологій виробництва свинини [Текст]: монографія / В.М. Волощук – Полтава: ТОВ «Фірма Техсервіс», 2012. – 350 с.

3. Технологія органічного виробництва свинини [Текст]: монографія / М.І. Бащенко, В.М. Волощук, М.С. Небелиця та ін..; ІС і АПВ НААН. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. – 399 с.

ОЦІНКА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЇХ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ

Шаферівський Б.С.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Ефективність виробництва молока значною мірою залежить від генетичного потенціалу корів, тривалості господарського використання та рівня їх продуктивності протягом життя [1].

Від продуктивного довголіття корів залежить розмір довічного надою, кількісне і якісне зростання стада, розмір капіталовкладень на його формування та ефективність їх використання [2].

Практика деяких господарств свідчить про те, що інтенсифікація молочного скотарства супроводжується значним скороченням тривалості господарського використання маточного поголів'я. У цих умовах корови не досягають віку (6 - 7 лактацій), коли проявляється генетичний потенціал продуктивності, що призводить до погіршення відбору молодняка, зменшує темпи ремонту стада та інтенсивність відбору в цілому [7].

Тому подовження строку використання корів безпосередньо визначає економічну ефективність племінного і товарного молочного скотарства, покращуючи фінансові показники господарств [8].

Деякі дослідники зазначають, що для того щоб компенсувати всі витрати за період вирощування телиць і нетелів, корові необхідно не менше трьох лак-

Усенко С.О., Мазанько М.О.
ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ ПІДВИЩЕНОЇ ХАРЧОВОЇ ЦІННОСТІ 291

Шаферівський Б.С.
ОЦІНКА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЇХ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ 294

Наукове видання

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ професорсько-викладацького складу 16 – 17 травня 2019 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році

Підп. до друку 10.05.2019. Формат 60х90 1/16. № 36.
Ум. друк. арк. 18,7. Обл.-вид. арк. 18,2.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.